

Nr 67

Av herr **Sveningsson m. fl.**, om införande i skolan av trafik-kunskap som obligatoriskt ämne.

(Lika lydande med motion nr 83 i Andra kammaren)

På senare tid har stor uppmärksamhet ägnats trafiksäkerheten. Även om trafikolyckorna inte ökat i samma takt som bilarnas antal inträffar dock många och svåra olyckor i trafiken. Därigenom förorsakas många människor enormt stora lidanden och samhället drabbas av mycket omfattande ekonomiska förluster.

Från samhällets sida görs också stora insatser på trafiksäkerhetsområdet. Men insatserna förefaller litet väl mycket splittrade. Det är ett betydande framsteg i det samlade trafiksäkerhetsarbetet att man nu i olika instanser godtagit som det bästa medlet en så stark trafikkontroll som möjligt från polisens sida.

Mycket mer borde kunna uträttas till gagn för trafiksäkerheten genom en avsevärt bättre och helst obligatorisk trafikundervisning i grundskolan liksom på gymnasienivå. Här råder alltjämt stora och avsevärda brister när det gäller trafikundervisningen i skolan. Barnen bör på ett tidigt stadium i skolan få lära sig trafikreglerna, och från tidiga barnår bör hos dem skapas intresse och respekt för liv och egendom i trafiken.

Det brukar ofta heta att i skolan skall barnen och eleverna lära för livet. Att få respekt för liv och egendom i trafiksammanhang innebär också att lära för livet i en särskild mening; nämligen att lära sig överleva och låta överleva. Det bör därför minst sagt vara lika naturligt att förmedla riktiga trafik-kunskaper som att lära barnen läsa, räkna och skriva. Kravet på att trafik-kunskap skall bli ett obligatoriskt ämne i grundskolan blir också allt starkare och framföres på allt bredare front. Om effektiv trafikundervisning finns en hel del att lära t. ex. från det stora billandet USA.

Visserligen skall såväl på grundskolans lågstadium som på högstadiet förekomma ett antal trafikundervisningslektioner. Men här förekommer med sannolikhet större brister än på något annat undervisningsavsnitt i skolan. Och i gymnasiet finns ingen trafikundervisning föreskriven. Det riktiga är naturligtvis att införa trafik-kunskap som ett särskilt, givetvis obligatoriskt, ämne och rent av då dessutom införa det i betygsordningen.

Början måste naturligtvis göras genom att utbilda kvalificerade lärare.

Vi kan inte begära att skolans ordinarie lärare, utan utbildning för denna stora uppgift, helt plötsligt skall kunna ge korrekt trafikundervisning vid sidan av den vanliga undervisningen. Vi tror att trafiksäkerhetsverket och skolöverstyrelsen i samförstånd snabbt kan skapa utrymme för det nya ämnet trafikkunskap inom ramen för den nuvarande skolundervisningen och att man kanske t. o. m. kan finna former för att i gymnasier och fackskolor fortsätta den teoretiska utbildning, som alltså bör påbörjas i grundskolans första lågstadietkurs.

Den motion i denna fråga vi lämnade vid 1969 års riksdag remitterades i vanlig ordning till skolöverstyrelsen för yttrande. I detta yttrande anfördes bl. a. att de åtgärder som antydde i motionen hade till stor del redan tillgodosetts genom de riktlinjer och anvisningar för skolornas trafikundervisning som utfärdats av skolöverstyrelsen den 15 maj 1968 och genom tillkomsten av statens trafiksäkerhetsverk. Det framgår vidare att meningen *inte* är att undervisningen i trafiksäkerhet skall ingå som ett obligatoriskt undervisningsämne. Trafikundervisning anknyts i stället till undervisningen i andra ämnen. Sålunda framhålles följande:

Under hela lågstadiet anknyter trafikundervisningen företrädesvis till hembygdskunskap och gymnastik. På mellan- och högstadiet behandlas trafikfrågor främst inom samhälls- och naturorienterade ämnen samt i ämnet gymnastik.

Vidare påpekar skolöverstyrelsen i sitt yttrande att trafik är en del av umgänget mellan individer i ett samhälle och fordrar en anpassning till miljö och andra trafikanter. Trafikundervisningen knyter an till samhällslivet i övrigt och ingår därför som ett led i den allmänna fostran av eleverna till goda samhällsmedborgare. Av den anledningen bör trafikundervisningen inte ges en särställning, utan på ett naturligt sätt anknyta till undervisningen i övrigt menar skolöverstyrelsen och anser att förutsättningarna att uppfylla kravet på en ändamålsenlig trafikundervisning fås genom samordning mellan olika ämnen.

Det anses även att den i den nya läroplanen anslagna tiden för "fritt valt arbete" också kommer att ge möjligheter att inom vissa arbetsområden ta upp trafikfrågor.

Statsutskottet menade sig i sitt uttalande i anslutning till ovan nämnda motion vara helt ense med motionärerna om vikten av att man genom en effektiv trafikundervisning i skolorna bibringar eleverna inte bara kännedom om gällande allmänna trafikregler utan också, vilket är det viktigaste, respekt och förståelse för de krav som trafiken i dagens samhälle ställer på den enskilde. Utskottet fann detta värdefullt och underströk vikten av energiska åtgärder på området inte bara på grundskolestadiet utan även på det gymnasiala stadiet. Trots denna välvilliga inställning

avstyrkte utskottet ändå motionen. Det ansågs inte lämpligt att hos Kungl. Maj:t begära den av motionärerna önskade utredningen.

Tyvär visat detta att trafikundervisningen ändå i alltför hög grad anses vara ett andrahandsintresse. Vi menar dock att så länge denna undervisning inte fått ett bättre rotfäste eller blivit mera fast förankrad i undervisningen är det föga hopp om ett verkligen trafiksäkerhetsbefrämjande resultat. Bristerna i trafikundervisningen är för stora med nuvarande ordning. Detta ämne är från vår synpunkt definitivt inget andrahandsämne utan fullt ut lika betydelsefullt, ja ännu betydelsefullare än något annat undervisningsämne.

I utskottets utlåtande hänvisades till en arbetsgrupp på riksnivå, som skolöverstyrelsen tillsatt. Det är en ständig samarbetsgrupp, som fortlöpande skall följa problemen med trafikundervisning i skolorna. Vi tror inte att denna arbetsgrupp ensam kan klara dessa problem, utan man måste ta kraftigare grepp på denna fråga om man skall nå något resultat. Olycksstatistiken lämnar bevis för att något mera effektivt än hittills måste uträttas.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning i syfte att i skolan införa trafikkunskap som särskilt, obligatoriskt ämne för att effektivare trafikundervisning skall kunna ske i grundskolan, gymnasiet och fackskolan.

Stockholm den 20 januari 1970

Ragnar Sveningsson (m)

Carl Eskilsson (m)

Lars Schött (m)

Bertil Strandberg (m)
